

Det danske klassesamfund

Danskerne gifter sig med folk i samme sociale klasse

Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Det danske klassesamfund - et socialt Danmarksportræt". For hver af de sociale klasser i Danmark er tilfældet det samme: Man bliver ofte gift med en partner fra samme klasse. Den sociale klasse, hvor færrest gifter sig, er underklassen. Mens næsten 90 pct. af mændene i overklassen bor med en partner, er det under 40 pct. af mændene i underklassen, som bor med en partner.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

29. oktober 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Mænd i de lavere sociale klasser er oftere enlige end mænd fra de øverste klasser. Mens det blot er 12 pct. af mændene fra overklassen, som er enlige, så er det over 60 pct. af mændene fra underklassen, som er enlige. For kvinder er omkring $\frac{1}{4}$ i både overklassen, den højere middelklasse, middelklassen og arbejderklassen enlige. Blandt kvinder i underklassen er det over 40 pct., som er enlige.
- 25 pct. af mændene i den højere middelklasse har en partner fra overklassen eller den højere middelklasse. Blandt mænd fra arbejderklassen eller underklassen er det under 2 pct. Der er altså relativt få mænd fra de lavere klasser, som har giftet sig "opad".
- Blandt kvinder fra overklassen har over 35 pct. en partner fra overklassen eller den højere middelklasse. Blandt kvinder fra arbejderklassen og underklassen er det under 5 pct., der har en partner fra overklassen eller den højere middelklasse.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Danskerne gifter sig med folk i samme sociale klasse

I denne analyse er befolkningen opdelt i 5 klasser afhængig af deres beskæftigelsessituation, uddannelsesniveau og indkomst. Ud fra oplysninger om dette opdeles befolkningen i overklassen, den højere middelklasse, middelklassen, arbejderklassen og underklassen. I bogen er disse samfundsklasser både vist, når det opgøres på familieniveau, dvs. den part i familien med den højeste sociale klasse afgør hele familiens sociale klasse, og på personniveau. På personniveau er det udelukkende personens egen sociale klasse, der er afgørende for, hvilken gruppe man er i, mens ægtefællens sociale klasse ikke har betydning. I denne analyse er fokus på, hvem der gifter sig med hvem på tværs af de sociale klasser, hvorfor der udelukkende er fokuseret på den sociale klasse opgjort på personniveau.

I boks 1 er den præcise definition af klasserne vist. I parentes er klassens størrelse vist opgjort på personniveau.

Boks 1. Classesamfundet i Danmark. Definition af klasserne

Overklasse (1 procent):

- Selvstændige, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 er det 1,2 million kr.).
- Topledere, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Eksempler: Fabrikant, bankdirektør, finansanalytiker, kommunaldirektør.

Højere middelklasse (9 procent):

- Selvstændige, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 mellem 807.000 kr. og 1,2 million).
- Topledere, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med akademisk uddannelse, der ikke indgår i overklassen, uanset indkomst.
- Eksempler: Skoleleder, ingeniør, gymnasielærer, læge.

Middelklasse (24 procent):

- Selvstændige, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst (i 2012 under 807.000 kr.).
- Topledere, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Personer med kort eller mellemlang videregående uddannelse, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Eksempler: Murermester, brugsuddeleer, folkeskolelærer, sygeplejerske.

Arbejderklasse (47 procent):

- Personer med erhvervsfaglig uddannelse, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Ufaglærte, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Eksempler: Industritekniker, tømrer, lastbilchauffør, sosu-assistent.

Underklasse (20 procent):

- Personer, der er uden for arbejdsmarkedet mere end 4/5 af året.
- Eksempler: Førtidspensionist, kontanthjælpsmodtager.

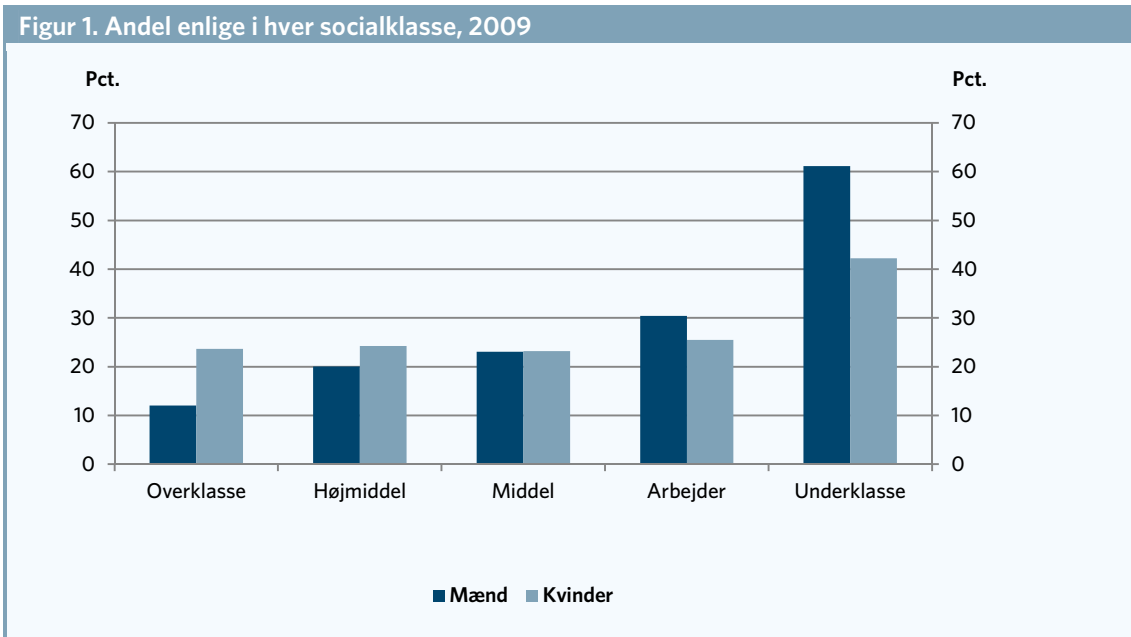
Studerende indgår ikke i klasseopdelingen. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er med i klasseopdelingen.

Mænd fra underklassen er oftest enlige

I figur 1 er andelen af hver socialklasse, som er enlig, vist opdelt på mænd og kvinder. For mændene er der en tydelig tendens til, at jo lavere socialklasse de har, desto større andel er enlige. Mens det blot er 12 pct. af mændene fra overklassen, som er enlige, så er det over 60 pct. af mændene fra underklassen, som er enlige. Blandt mænd i den højere middelklasse og i middelklassen er omkring 20 pct. enlige, mens det blandt mænd i arbejderklassen er 30 pct., som er enlige.

Ser man på kvinderne, er der samme tendens, men dog ikke helt i samme udstrækning. Det er således omkring ¼ af kvinderne i både overklassen, den højere middelklasse, middelklassen og arbejderklassen, som er enlige. Blandt kvinder i underklassen er det over 40 pct., som er enlige.

Det fremgår tydeligt af figur 1, at både blandt mænd og kvinder er der markant flere i underklassen, som er enlige, end i overklassen. Samtidig er det dog også tydeligt, at der er forskel på niveauerne mellem kønnene. Markant flere kvinder fra overklassen er således enlige, mens markant færre kvinder fra underklassen er enlige.

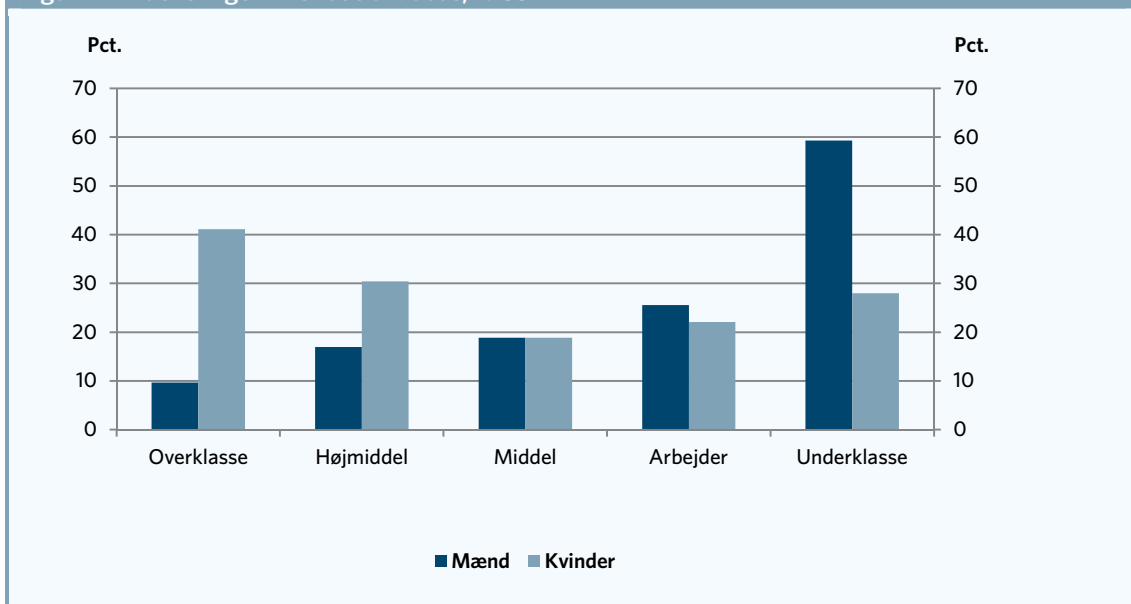

Anm: Kun voksne i familien er taget med. Definitionen af de sociale klasser er vist i boks 1. Personens sociale klasse er opgjort på personniveau.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Går man tilbage til 1985 og ser, hvordan tendensen var dengang, så var den stort set den samme, når det angår mændene. Knap 10 pct. af mændene fra overklassen var enlige, mens omkring 60 pct. af mændene fra underklassen var enlige. For mænd i den højere middelklasse, middelklassen og arbejderklassen er det mellem 17 pct. (den højere middelklasse) og 25 pct. (arbejderklassen), som er enlige.

For kvinderne er der et lidt andet billede end i 2009. Kvinder fra overklassen var således den klasse, hvor den største del var enlige. Over 40 pct. af kvinderne fra overklassen var således enlige i 1985. Den næsthøjeste andel sås hos kvinder fra den højere middelklasse, hvor 30 pct. var enlige.

Figur 2. Andel enlige i hver socialklasse, 1985

Anm: Som figur 1.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Mænd vælger ofte partner fra samme klasse

I tabel 1 er mændene opdelt efter deres sociale klasse. Dette er koblet med den sociale klasse, som deres partner er i. Af tabellen ses det, at mænd i de højeste sociale klasser oftere har en partner fra de højeste sociale klasser, end de andre mænd har.

Blandt mænd fra overklassen er 20 pct. partner med en fra overklassen eller fra den højere middelklasse. Blandt mænd fra den højere middelklasse er det omkring 25 pct., der har en partner fra overklassen eller den højere middelklasse. Blandt mænd fra arbejderklassen eller underklassen er det under 2 pct., der har en partner fra overklassen eller den højere middelklasse. Der er altså relativt få mænd fra de lavere klasser, som har giftet sig "opad".

I tabellen er de kryds, hvor begge parter har den samme socialklasse, markeret med **fed**. Det er værd at bemærke, at i alle tilfælde er dette den højeste andel i søjlen. Der er således en tendens til, at mænd vælger partner fra samme sociale klasse som dem selv. Eksempelvis er knap 37 pct. af mænd fra arbejderklassen sammen med en, der også er fra arbejderklassen. For mænd i de andre fire sociale klasser er andelen, som er gift med en fra arbejderklassen, mindre end 37 pct. Fx er blot 15 pct. af mændene fra den højere middelklasse gift med en fra arbejderklassen.

Tabel 1. Hvem gifter mændene sig med / bor sammen med? 2009

	Partnerens socialklasse								
	Enlig	Over- klasse	Højmid- del	Middel	Arbejder	Under- klasse	Over 60 år	Stude- rende	Total
Socialklasse	Pct.								
Overklasse	12,0	2,7	17,9	29,5	22,8	11,0	1,7	2,4	100,0
Høj. middel	20,0	0,8	23,6	26,3	15,3	7,4	1,3	5,3	100,0
Middel	23,0	0,2	5,7	29,9	26,9	8,7	1,4	4,2	100,0
Arbejder	30,4	0,1	1,9	15,0	36,9	9,9	1,3	4,4	100,0
Underklasse	61,2	0,1	1,6	6,0	13,3	13,8	1,2	2,9	100,0
Total	33,1	0,2	5,1	17,8	28,2	10,1	1,3	4,1	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Kvinders partnervalg

I tabel 2 er kvinderne opdelt efter deres sociale klasse. Dette er koblet med den sociale klasse, som deres partner er i. Også kvinder fra de højeste sociale klasser har oftest en partner fra de højeste sociale klasser.

Blandt kvinder fra overklassen har over 35 pct. en partner fra overklassen eller den højere middelklasse. Det samme er tilfældet for kvinder fra den højere middelklasse. Blandt kvinder fra arbejderklassen og underklassen er det under 5 pct., der har en partner fra overklassen eller den højere middelklasse.

Også blandt kvinderne er det mest typisk at vælge en partner fra samme klasse som en selv. Ligesom det var tilfældet med mændene, er tallet markeret med **fed** i alle tilfælde den højeste andel i søjlen. Fx er det hele 42 pct. af kvinderne fra arbejderklassen, der bor sammen med en fra arbejderklassen. Blandt kvinder fra overklassen eller den højere middelklasse er det mellem 10-12 pct., der bor sammen med en fra arbejderklassen.

Tabel 2. Hvem gifter kvinderne sig med / bor sammen med? 2009

	Partnerens socialklasse								
	Enlig	Over- klasse	Højmid- del	Middel	Arbejder	Under- klasse	Over 60 år	Stude- rende	Total
Socialklasse	Pct.								
Overklasse	23,7	14,5	22,6	12,5	10,6	5,3	10,1	0,9	100,0
Høj. mid- del	24,2	4,6	31,0	16,1	12,6	3,9	4,4	3,2	100,0
Middel	23,2	2,2	9,8	23,7	28,4	4,1	6,5	2,1	100,0
Arbejder	25,5	1,0	3,5	12,9	42,4	5,6	7,6	1,6	100,0
Under- klasse	42,2	1,0	3,5	8,6	23,5	12,1	7,1	2,0	100,0
Total	28,6	1,6	7,3	15,1	32,3	6,4	6,9	1,9	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Uddannelse har også betydning for partnervalg

I dette afsnit er det undersøgt, hvilken uddannelse partnerne har. I dette afsnit er klasserne derfor opdelt på personniveau, og uddannelsesniveaet for dem, de bor sammen med, undersøges.

I tabel 3 er mændene opdelt på deres sociale klasse, og dette er koblet med partnerens højeste fuldførte uddannelse. Af tabellen ses det tydeligt, at mænd fra overklassen og den højere middelklasse langt oftere har en partner, der har en lang videregående uddannelse, end mænd fra de andre klasser har. Blandt overklasse-mændene er det 1/5, der er gift eller bor sammen med en, der har en lang videregående uddannelse. Blandt mænd i den højere middelklasse er det over ¼.

Ser man på mænd fra arbejderklassen eller underklassen, så er det blot 2 pct., der er gift eller bor sammen med en, der har en lang videregående uddannelse.

Tabel 3. Hvem gifter mændene sig med / bor sammen med? 2009

	Partnerens højest fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
Social klasse	Pct.							
Overklasse	12,0	7,3	6,0	20,9	6,0	27,0	20,8	100,0
Høj. middel	20,0	4,7	4,6	13,2	4,5	26,2	26,7	100,0
Middel	23,0	10,3	5,1	24,1	5,3	26,0	6,2	100,0
Arbejder	30,4	17,1	5,3	29,7	3,4	12,1	2,0	100,0
Underklasse	61,2	15,2	3,3	11,3	1,4	5,6	2,0	100,0
Total	33,1	13,9	4,8	23,4	3,6	15,5	5,6	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Blandt kvinder er tendensen endnu mere markant. Over 1/3 af kvinderne i overklassen og den højere middelklasse er således gift eller bor sammen med en, der har en lang videregående uddannelse. Blandt kvinder fra arbejderklassen er det 2,4 pct. Omvendt er det under 5 pct. af kvinderne i overklassen og den højere middelklasse, som er gift eller bor sammen med en, der ikke har en uddannelse ud over folkeskolen. Blandt kvinder fra underklassen er det 20 pct. Det er vist i tabel 4.

Tabel 4. Hvem gifter kvinderne sig med / bor sammen med? 2009

	Partnerens højeste fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
Socialklasse	Pct.							
Overklasse	23,7	4,7	4,8	12,3	4,5	13,9	36,0	100,0
Høj. middel	24,2	3,7	4,9	11,0	5,0	15,1	36,2	100,0
Middel	23,2	9,3	4,4	28,8	7,9	16,9	9,5	100,0
Arbejder	25,5	18,8	3,4	39,3	5,3	5,3	2,4	100,0
Underklasse	42,2	20,1	3,3	21,9	3,4	4,9	4,0	100,0
Total	28,6	15,3	3,8	30,5	5,5	9,1	7,3	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Der er dog nogen geografisk forskel på, hvordan mænd og kvinder vælger partnere. Blandt mænd i overklassen, som er bosat i hovedstadsområdet, er det således næsten 1/3, der er gift eller bor sammen med en, der har en lang videregående uddannelse. Blandt overklasse mænd i landkommunerne er det blot 1/10. Samme tendens ses for kvinder. I hovedstadsområdet er 40 pct. af overklassekvinder partner med en, der har en lang videregående uddannelse. I landkommunerne er det 23 pct.

Den geografiske opdeling er vist i bilag A. Der er også bemærkelsesværdigt fra tabellerne i bilaget, at både mænd og kvinder bosat i hovedstaden oftere er enlige end dem, der bor i landkommuner. Også når man sammenligner inden for hver klasse. Fx er mellem 13-17 pct. fra den højere middelklasse bosat i landkommuner enlige. I hovedstadsområdet er det op til 30 pct. af den højere middelklasse, som er enlige.

Bilag A. Tabeller med geografisk opdeling af, hvem der gifter sig med hvem
Tablet 5. Hvem gifter mændene sig med / bor sammen med? 2009, hovedstaden

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	14,6	5,8	7,2	13,3	5,4	22,5	31,2	100,0
Høj. middel	27,1	4,1	4,8	8,3	3,9	21,0	30,8	100,0
Middel	33,5	9,4	6,2	15,8	4,8	20,8	9,6	100,0
Arbejder	40,0	14,8	6,3	21,9	3,1	10,4	3,6	100,0
Underklasse	65,8	11,6	3,9	7,9	1,5	5,5	3,7	100,0
Total	41,1	11,1	5,6	15,5	3,3	13,4	9,9	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tablet 6. Hvem gifter mændene sig med / bor sammen med? 2009, bykommuner

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	10,6	7,7	5,5	23,6	6,2	29,9	16,4	100,0
Høj. middel	15,7	4,8	4,6	15,8	4,9	29,6	24,5	100,0
Middel	20,4	10,2	4,9	25,7	5,4	27,8	5,5	100,0
Arbejder	28,5	17,3	5,2	31,1	3,5	12,7	1,7	100,0
Underklasse	60,0	16,2	3,1	12,2	1,4	5,6	1,5	100,0
Total	31,0	14,4	4,7	25,2	3,7	16,4	4,6	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tablet 7. Hvem gifter mændene sig med / bor sammen med? 2009, landkommuner

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	11,5	10,2	5,3	31,7	6,3	24,2	10,8	100,0
Høj. middel	13,4	6,8	4,2	21,0	4,5	29,8	20,3	100,0
Middel	18,2	12,1	4,3	30,2	5,3	25,8	4,1	100,0
Arbejder	25,7	19,5	4,2	34,5	3,2	11,8	1,2	100,0
Underklasse	56,7	18,4	2,4	14,8	1,4	5,4	0,9	100,0
Total	28,3	16,9	4,0	29,6	3,4	14,9	2,9	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tabel 8. Hvem gifter kvinderne sig med / bor sammen med? 2009, hovedstaden

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	26,2	3,6	5,9	8,3	2,8	13,4	39,8	100,0
Høj. middel	30,5	3,4	5,2	7,2	3,5	12,9	37,3	100,0
Middel	34,6	7,5	6,0	18,1	5,4	15,1	13,2	100,0
Arbejder	38,0	15,5	5,3	27,8	3,8	5,6	4,0	100,0
Underklasse	49,2	16,4	4,9	14,0	2,7	5,7	7,1	100,0
Total	38,5	11,9	5,4	19,3	3,9	9,1	11,9	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tabel 9. Hvem gifter kvinderne sig med / bor sammen med? 2009, bykommuner

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	22,2	5,2	4,4	14,1	5,4	14,1	34,6	100,0
Høj. middel	19,5	3,8	4,6	13,5	5,9	16,8	35,8	100,0
Middel	20,5	9,4	4,1	31,0	8,5	17,7	8,7	100,0
Arbejder	23,1	19,0	3,2	41,6	5,6	5,4	2,1	100,0
Underklasse	41,0	20,7	3,0	23,7	3,6	4,9	3,2	100,0
Total	26,0	15,8	3,5	33,1	6,0	9,4	6,3	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tabel 10. Hvem gifter kvinderne sig med / bor sammen med? 2009, landkommuner

	Partnerens højst fuldførte uddannelse							Total
	Enlig	Grundskole	Gymnasium	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	
	Pct.							
Overklasse	18,8	8,3	1,4	24,0	8,7	16,0	22,9	100,0
Høj. middel	16,6	5,4	4,4	17,6	7,7	17,1	31,2	100,0
Middel	16,1	12,2	3,3	36,8	9,3	16,0	6,2	100,0
Arbejder	17,9	22,8	2,0	45,7	6,0	4,2	1,3	100,0
Underklasse	34,6	24,4	1,9	29,1	4,1	3,9	1,9	100,0
Total	20,9	19,8	2,4	38,9	6,5	7,7	3,8	100,0

Anm: Kun voksne i familien er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.